

Qorti tal-Maġistrati (Malta)

RIK NRU 268/2021: **GASAN MAMO INSURANCE LIMITED (C3143)**

V. ROBERT CAMILLERI

(DISTINZJONI BEJN ID-DIVERSI RELAZZJONIJIET LI JISTGHU JINHOLQU B'RIZULTAT TA' INCIDENT AWTOMOBILISTIKU: (1) DIK AKWILJANA JEW DELITTWALI BEJN IL-PARTIJIET DIRETTAMENT INVOLUTI FL-INCIDENT, (2) DIK EX-LEGE BEJN IL-PARTI LI SSOFRU D-DANNI U LI TIEHU SENTENZA KONTRA L-ASSIGURAT, U L-KUMPAJJA TAL-ASSIGURAZZJONI AI TERMINI TAL-ART. 10(1) TAL-KAP. 104, U (3) DIK EX-CONTRACTU BEJN L-ASSIGURAT LI JIKSER IL-KUNDIZZJONIJIET TAL-POLZA U L-KUMPAJJA TAS-ASSIGURAZZJONI LI TITLOB RISARCIMENT MINGHANDU TAD-DANNI EX LEGE LI TKUN SOFFRIET - L-AZZJONI TAHT L-ART. 10(3) TAL-KAP. 104 M'HIIJEX MEHTIEGA SABIEX L-ASSIGURATUR IKOLLU D-DRITT TA' RIVALSA FIL-KONFRONT TAL-ASSIGURAT TIEGHU)

MAĠISTRAT: DR. VICTOR G. AXIAK

12 ta' Ġunju 2023

IL-QORTI,

wara li rat ir-rikors ta' Gasan Mamo Insurance Limited¹ ("ir-rikorrenti" jew "il-kumpanija rikorrenti") intavolat fis-26 ta' Settembru 2021 li permezz tiegħu talbet lil Robert Camilleri ("l-intimat") sabiex jidher fid-data appuntata għas-smieġ u jgħid l-għaliex m'għandux jiġi kkundannat li:

li thallas is-somma ta' € 5918.31 (ara prospett Dok A) liema somma tirrappreżenta danni, spejjes legali u imghaxxiet sat 12 ta' Marzu 2021. Dawn id-danni jirrisultaw minn incident tat-traffiku li sehh fit 12 ta' Novembru 2016 li fih kien involut l-intimat waqt li kien qed isuq il-vettura numru FAE 695, liema vettura kienet assigurata mill-kumpanija Rikorrenti taht Polza ta' Assikurazzjoni Third Party Fire & Theft Nru. G23570234095

¹ Fol 1-27

Din is-somma kella tithallas mill-kumpanija assikuratici Rikorrenti a tenur tal-Kap 104 tal-Ligijiet ta' Malta in segwitu ta' Lodo (Dok B) li nghata fis 19 ta' Jannar 2021 fl-Arbitragg (Nru. M 5158/2017) fl-ismijiet *Mark Christopher Mifsud vs Gasan Mamo Insurance u Robert Camilleri*, u dana nonostante li kien hemm ksur tal-kundizzjonijiet tal-Polza ta' Assikurazzjoni (Dok C) rilaxxata fuq il-vettura numru FAE 695, misjuqa kif intqal mill-istess intimat, u dana billi l-intimat kien qed isuq taht l-influenza tax-xorb meta sehh l-incident (ara Rapport tal-Pulizja Dok D).

Bl-ispejjes u l-imghaxijiet legali mit 12 ta' Marzu 2012 sad-datat effettiva tal-pagament u blispejjes tal-Mandat ta' Sekwestru kawtelatorju numru *L. & G. S. / 2021*

wara li rat li l-kawza giet assenjata lil din il-Qorti kif presjeduta permezz ta' ordni tal-STO Prim Imhalled b'effett mit-13 ta' Ottubru 2021² u dan wara digriet t'astenzjoni tal-Magistrat li lulu l-kawza kienet originalment assenjata³,

wara li rat ir-risposta tal-intimat⁴ pprezentata fl-20 ta' Dicembru 2021⁵ li permezz tagħha laqa' għat-talbiet tar-rikorrenti kif ġej:

1. Illi preliminarjament is-socjeta' attrici ma setghatx ttipponi din il-kawza in kwantu ma harsitx id-dispozzjonijiet tal-Art. 10 (3) tal-Kap. 104. Illi sabiex socjeta' assigurattiva li thallas xi somma ai termini ta' polza ta' assigurazzjoni jkollha dritt ta' rivalsa kontra l-assigurat tagħha, l-istess socjeta' assigurattiva trid l-ewwel tkun hadet sentenza li tagħtiha d-dritt li tannulla l-polza tal-assigurazzjoni.

Johrog car mill-Artikolu 10 subinciz (3) tal-Kap. 104 illi l-assigurat li jippretendi li ma jhallas ebda somma ai termini tal-Artikolu 10 subinciz (1) u (2) irid ikun beda kawza qabel jew fi zmien thiet xhur wara li jinbeda l-procediment li fih tkun inghatat is-sentenza, f'dan il-każ l-arbitragg bil-lodo arbitrali fl-ismijiet premissi, u li permezz ta' tali kawza hu jkun ha dikjarazzjoni li għandu l-jedd li jannulla l-polza ta' assigurazzjoni.

Il-kumpanija rikorrenti ma kienet bdiet ebda kawza fl-imsemmi perjodu u għaldaqstant ma tistax ttippretendi li għandha d-dritt li tirkupra l-ispejjes b'rivalsa minghand l-esponent.

2. Illi minghajr preġudizzju għas-suespost, it-talba tal-kumpanija rikorrenti hija guridikament u fattwalment insostenibbli kif ser jiġi ppruvat fil-mori ta' dawn il-proceduri;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż kontra s socjeta' rikorrenti li r-rapprezentanti tagħha huma minn issa ingunti in subizzjoni.

wara li semgħet ix-xhieda u qrat it-traskrizzjoni tat-testimonjanzi tagħhom,

wara li rat il-bqija tal-atti processwali,

² Fol 29

³ Fol 32

⁴ Fol 37

⁵ Fol 99

wara li rat in-noti ta' sottomissjonijiet finali magħmula għan-nom:

- tal-kumpanija rikorrenti, mill-Avukat Dr. Louis Bianchi⁶,
- tal-intimat, mill-Avukat Dr. Franco Galea⁷

qed tagħti din is-

Sentenza

Fatti fil-qosor

1. Fit-12 ta' Novembru 2016 seħħ incident stradali fi Triq tal-Barrani, iż-Żejtun, vicin il-*Lidl Supermarket*, bejn l-intimat, li kien qed isuq il-vettura tal-għamla Mitsubishi L200 bin-numru ta' registrazzjoni FAE 695 u ċertu Mark Christopher Mifsud li kien qed isuq il-vettura tal-għamla Honda CRV bin-numru ta' registrazzjoni OUR 918, fejn il-vettura tal-intimat li kienet ġejja mid-direzzjoni taż-Żejtun qabżet is-*central strip*, imxiet fuq il-karregġjata opposta fejn kienet ġejja l-vettura l-oħra, laqtitha fil-ġenb u dawritha għal fuq is-*central strip*. B'kawża ta' dan l-incident Mark Christopher Mifsud sofradanni fil-vettura tiegħu u kien għalhekk illi huwa fetaħ kawża fiċ-Ċentru Malti għall-Arbitraġġ (Nru. M 518/2017) kontra l-kumpanija assigurattriċi tal-intimat, ċioe ir-rikorrenti Gasan Mamo Insurance Limited. Fil-kawża ġie kjamat ukoll l-istess intimat. Permezz tal-lodo arbitrari li nġhata fis-19 ta' Jannar 2021⁸ ġie deċiż illi l-incident in kwistjoni seħħ b'tort imputabbli unikament lill-intimat, li r-rikorrenti hija responsabbli ugwalmment *ope legis* u għalhekk kemm l-intimat u kemm ir-rikorrenti ġew ikkundannati solidalmment bejniethom li jħallsu lil Mark Christopher Mifsud is-somma ta' € 3,801.10 bl-ispejjeż.
2. Il-lodo ma ġiex appellat u r-rikorrenti ħallset dak dovut minnha skond il-liġi lill-istess Mifsud ai termini tal-Art. 10(1) tal-Kap.104 tal-Liġijiet ta' Malta u ċioe is-somma ta' **€ 5,918.31** konsistenti fid-danni likwidati mill-Arbitru, imgħaxijiet u spejjeż.
3. Sa mill-proċeduri tal-arbitraġġ kien hemm qbil bejn il-partijiet (ta' din il-kawża) illi l-akkadut verament seħħ b'tort tal-intimat. Madanakollu filwaqt li r-rikorrenti tgħid illi l-incident seħħ minħabba l-imperizzja, traskuragni u nuqqas ta' osservanza tar-

⁶ Fol 234-237

⁷ Fol 241-246

⁸ Fol 41-47

regolamenti tat-traffiku da parti tal-intimat li kien qed isuq fi stat ta' sokor, dan tal-aħħar jinsisti illi dan mhu minnu xejn u li ġara filfatt kien illi l-vettura żviluppjaltilha ħsara fil-mekkanizmu tal-*steering*.⁹ Din id-divergenza bejn il-partijiet hija fundamentali għaliex twassal sabiex ir-rikorrenti tinsisti li l-intimat kiser kundizzjoni tal-polza u b'hekk ma kienx kopert biha b'dan li għalhekk hija qed tippretendi li tiġi kkompensata minnu għad-danni kuntrattwali li sofriet (fis-somma fuq imsemmija ta' € 5,918.31).

4. L-intimat qed jinsisti li:

- ir-rikorrenti tilfet id-dritt ta' rivalsa li seta' kellha kontra l-intimat peress illi ma mxietx skond id-disposizzjonijiet tal-Art. 10(3) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta, u
- fi kwalunkwe każ huma ma kiser l-ebda kundizzjoni tal-polza u għalhekk ir-rikorrenti m'għandha l-ebda jedd għar-riżarċiment ta' xi danni mingħandu.

Provi

5. M'hemmx kontestazzjoni bejn il-partijiet dwar l-ammont li l-kumpanija rikorrenti hallset lil Mark Christopher Mifsud ossia' dak ta' € 5,918.31. F'dan ir-rigward xehed **Kristian Vella**, *Motor Claims Manager* tar-rikorrenti, illi fis-seduta tal-14 ta' Marzu 2022¹⁰ esebixxa *timeline* (Dok KV¹¹) ta' kif seħħew l-affarijiet u spjega illi l-intimat kellu polza tal-assigurazzjoni maħruġa mir-rikorrenti fuq bażi *Third Party Fire & Theft* fir-rigward tal-użu tal-vettura bin-numru ta' registrazzjoni FAE695.¹² Fit-30 ta' Novembru 2016 l-intimat kien ippreżenta l-*claim* relattiva mar-rikorrenti fejn dan *inter alia* ddikjara illi l-incident kien seħħ minhabba li l-*"insured lost control due to mechanical damage."*¹³ Fil-*claim form* l-intimat ma semma xejn rigwardanti l-istat ta' sokor li kien fih iżda meta fid-9 ta' Diċembru 2016 rċeviet ir-rapport tal-Pulizija¹⁴ hija sabet illi filfatt r-rikorrent kien ġie amministrat it-test tal-*breathalyser* li minnu rrizulta illi huwa kellu 44 ug/100mL (ossia 44 mikrogramma ta' alkohol f'kull mitt millilitru ta' nifs). Skond ix-xhud, dakinhar stess l-intimat kien mar l-uffiċini

⁹ Fol 155

¹⁰ Fol 105

¹¹ Fol 206-207

¹² Fol 208-209

¹³ Fol 210-212

¹⁴ Fol 213-219

- tagħhom fejn huwa ġie nformat illi peress li kien qed isuq taħt l-influenza tax-xorb huwa ma kienx kopert bil-polza u għalhekk ġie mistieden sabiex jidhol f'*repayment agreement* mal-kumpanija sabiex din tħallas lit-terz mingħajr ma jkun hemm il-ħtieġa ta' azzjoni legali. L-intimat wegħdhom illi kien ser jaħsibha u jiġi lura b'risposta tas-12 ta' Diċembru 2016. Madanakollu dan naqas milli jagħmel hekk u wara diversi telefonati li sarulu fl-aħħar informahom f'Jannar 2017 li kien qed jiehu parir legali. Fit-12 ta' Jannar 2017 ir-rikorrenti u l-intimat rċevew ittra bonarja għall-ħlas mingħand id-danneġġjat¹⁵ u kien għalhekk li fis-26 ta' Jannar 2017 r-rikorrent bagħtet ittra lill-intimat sabiex tinformah formalment illi huwa ma kienx kopert bil-polza minhabba l-istat ta' sokor tiegħu waqt is-sewqan u li kien ikun aħjar għalih illi jasal fi ftehim mat-terz malajr kemm jista' jkun. Huwa ġie mwissi li f'każ li t-terz jiftaħ kawża u l-kumpanija tiġi misjuba responsabbli skond il-Kap. 104 hija kienet ser iżzommu responsabbli għad-danni li ssofri.¹⁶
6. Fid-19 ta' Settembru 2017 t-terz fetaħ l-proċeduri tal-arbitraġġ u fid-19 ta' Jannar 2021 ingħata l-*lodo arbitrari*. F'dan ir-rigward xehdet ukoll fl-istess seduta **Dr. Fiona Galea Farrugia**, Registratur taċ-Ċentru Malti għall-Arbitraġġ, li pprezentat kopja tal-inkartament inkluż t-talba, r-risposti tal-partijiet, ix-xhiedha, l-*lodo arbitrari* u t-taxxa tal-ispejjeż.¹⁷
7. Lura għax-xhieda ta' **Kristian Vella**, *Motor Claims Manager* tar-rikorrenti, ix-xhud spjega illi wara li l-kumpanija rċeviet il-kont tal-ispejjeż u imgħaxijiet¹⁸ hija ħallset lit-terz is-somma ta' € 5,918.31 permezz ta' *bank transfer* fis-17 ta' Marzu 2021¹⁹
- Kunsiderazzjonijiet dwar l-Art. 10(3) tal-Kap 104*
8. L-intimat qed isostni illi r-rikorrenti tilfet id-dritt ta' rivalsa kontra l-intimat għaliex naqset milli taġixxi skond l-Art. 10(3) tal-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta.
9. F'dan ir-rigward jingħad illi l-obbligu li kellha r-rikorrenti għall-ħlas lit-terz tad-danni sofferti minnu joħroġ mill-Art. 10(1) tal-Kap. 104 li jipprovdi hekk:

¹⁵ Fol 220

¹⁶ Fol 221

¹⁷ Fol 106-205

¹⁸ Fol 227

¹⁹ Fol 229

‘10.(1) Jekk, wara li jkun inġareġ ċertifikat ta’ assigurazzjoni taħt l-artikolu 4(4) tal-artikolu 4 lill-persuna li tkun ħadet il-polza, tiġi mogħtija sentenza kontra persuna assigurata bil-polza, dwar responsabbiltà li għandha tkun koperta minn polza taħt l-artikolu 4(1) (meta hija responsabbiltà koperta bil-kondizzjonijiet tal-polza), f’dan il-każ, għad illi l-assiguratur awtorizzat ikun jista’ jannulla jew iħassar, jew ikun annulla jew ħassar il-polza, huwa għandu, bla ħsara tad-disposizzjonijiet ta’ dan l-artikolu iħallas lill-persuni li favur tagħhom tkun ingħatat is-sentenza, kull somma ta’ flus li għandha tithallas bis-saħħa ta’ dik is-sentenza dwar ir-responsabbiltà fuq imsemmija, kompriz l-ammont li jmiss jithallas għal spejjeż u għal imgħaxijiet fuq dik is-somma u dik is-sentenza wara jumejn li tiġi notifikata lill-assiguratur b’att ġudizzjarju għandha tikkostitwixxi titolu esekuttiv kontra dak l-assiguratur għall-finijiet kollha tal-Kodiċi ta’ Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili u tista’ tiġi enforzata kontra tiegħu.’

10. Il-prinċipju għalhekk huwa illi minkejja li l-assiguratur jista’ jkollu d-dritt li jannulla jew iħassar polza huwa obligat illi jħallas lill-persuni li jkunu ħadu sentenza kontra l-persuna assigurata, kemm l-ammont tad-danni kif ukoll l-imgħaxijiet u l-ispejjeż. Dan il-prinċipju huwa suġġett għal numru ristrett ta’ eċċezzjonijiet fosthom dawk provduti fl-Art. 10(2)(c) u fl-Art. 10(3).

11. L-Art. 10(2)(c) jirrigwarda eċċezzjoni li prinċipalment tkun avveriet ruħa **qabel ma jseħħ l-fatt** li jagħti lok għal responsabbiltà’.

‘10 (2) Ebda somma ma jkollha tithallas mill-assiguratur awtorizzat taħt id-disposizzjonijiet ta’ qabel ta’ dan l-artikolu-

...

(ċ) b’effett ta’ responsabbiltà jekk **qabel ma jiġri l-fatt** li jkun ikkaġuna l-mewt jew l-offiża fuq il-persuna jew ħsara lil proprjetà illi tagħti lok għal dik ir-responsabbiltà, **il-polza kienet ġiet imħassra mill-partijiet bil-kunsens ta’ xulxin jew bis-saħħa ta’ kondizzjoni fl-istess polza**, u –

(i) jew qabel ma jiġri l-fatt hawn fuq imsemmi ċertifikat ikun ġie mogħti lura lill-assiguratur awtorizzat, jew il-persuna li għaliha ċ-ċertifikat ikun inġareġ, tkun għamlet u tat lill-assiguratur awtorizzat dikjarazzjoni maħlufa li ċ-ċertifikat intilef jew ġie distrutt, inkella

(ii) wara li jiġri l-fatt hawn fuq imsemmi, iżda qabel ma jagħlqu erbatax-il ġurnata minn meta jibda l-effett tat-tħassir tal-polza, iċ-ċertifikat ikun ġie mogħti lura lill-assiguratur

awtorizzat jew il-persuna li għaliha ċ-ċertifikat ikun inġareġ, tkun għamlet u tat dik id-dikjarazzjoni maħlufa kif inġhad hawn fuq, inkella

(iii) qabel ma jiġri l-fatt hawn imsemmi, l-assigurat awtorizzat ikun ippreżenta ittra uffiċjali kontra l-persuna li jkun inġariġlu, sarlu jew ġie kkunsinnat lilu ċ-ċertifikat, dwar in-nuqqas li jagħti lura dak iċ-ċertifikat, u dik l-ittra ġiet notifikata bil-miktub lil dik il-persuna mill-inqas jumejn tax-xogħol qabel ma jkun ġara dak il-fatt; jew mill-inqas jumejn tax-xogħol qabel ma jkun ġara dak il-fatt; jew

(iv) wara li jiġri l-fatt hawn imsemmi, imma qabel ma jgħaddu erbatax-il ġurnata minn meta jibda' jseħħ it-tħassir tal-polza, l-assigurat awtorizzat ikun beda proċedimenti taħt din l-Ordinanza dwar in-nuqqas li jingħata lura dak iċ-ċertifikat.'

12. L-Art. 10(3) min-naħa l-oħra jirrigwarda eċċezzjoni li tista' tavvera ruħha **wara li ikun seħħ il-fatt** li jagħti lok għal responsabbiltà:

'10 (3) Ebdha somma ma jkollha tifhallas mill-assigurat awtorizzat taħt id-disposizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu, jekk, **f'kawża mibdija qabel, jew fi żmien tliet xhur wara, li jinbeda l-proċediment li fih tkun ġiet mogħtija s-sentenza**, hu jkun ha dikjarazzjoni illi, apparti mid-disposizzjonijiet tal-polza, huwa għandu jedd li jannullaha minħabba li kienet ittieħdet bil-ħabi ta' fatt sostanzjali jew billi ġie rappreżentat fatt li kien falz f'xi partikolarità sostanzjali, jew, jekk ikun annulla l-polza għal dik ir-raġuni, illi kellu jedd li jagħmel hekk apparti mill-kondizzjonijiet tagħha:

lżda, assigurat awtorizzat li jkun ha f'kawża d-dikjarazzjoni kif jingħad hawn fuq ma jkollux b'daqshekk il-jedd għall-benefiċċju ta' dan is-subartikolu dwar sentenza meħuda fi proċediment mibdi qabel ma tkun bdiet dik il-kawża, kemm-il darba qabel jew fi żmien sebat ijiem wara li tibda dik il-kawża hu ma jkunx ta avviż tagħha b'att ġudizzjarju lill-persuna li tkun l-attriċi f'dak il-proċediment billi jispeċifika l-ħabi jew ir-rappreżentazzjoni falza li huwa bi ħsiebu jibbaża ruħu fuqhom, u kull persuna li tiġi mogħtija avviż ta' dik il-kawża jkollha l-jedd, jekk trid, li ssir parti fiha.'

13. Sabiex l-assigurat jibbenefika minn din l-eċċezzjoni għall-prinċipju generali taħt l-Art. 10(1), jeħtieġlu għalhekk illi:

1. Huwa ikollu jedd li jannulla l-polza minħabba li din tkun ittieħdet bil-ħabi ta' fatt sostanzjali (*non-disclosure of a material fact*) jew minħabba li jkun ġie rappreżentat fatt li jkun falz f'partikolarità sostanzjali (*representation of a*

fact which was false in some material particular) jew huwa ikun diġà annulla l-polza minhabba waħda minn dawn iż-żewġ raġunijiet, U

2. Jakkwista dikjarazzjoni permezz ta' sentenza illi huwa intitolat jeżerċita dak il-jedd jew li kien intitolat jeżerċitah (f'kas li jkun diġà annulla l-polza), U
 3. Dik is-sentenza tkun giet akkwistata fi proċeduri mibdija **qabel** jew **sa' massimu ta' tlett xhur wara** li tkun inbdiet il-kawża mit-terz danneġġjat, U
 4. Jekk il-proċeduri miftuħa mill-assiguratur ikunu inbdew **wara** li tkun infetħet il-kawża tat-terz danneġġjat, l-assiguratur għandu **qabel** jew **sa' massimu ta' sebat ijiem wara** li jiftaħ il-kawża tiegħu jagħti avviż tagħha b'att ġudizzjarju lit-terz danneġġjati li jkollu l-jedd li jekk jrid jsir parti minn dik il-kawża.
14. M'huwiex kkuntestat illi l-kumpanija rikorrenti ma akkwistat l-ebda dikjarazzjoni taħt l-Art. 10(3) u għalhekk peress illi lanqas ma setgħet tapplika xi eċċezzjonijiet oħra taħt l-Art. 10(2) hija kienet tenuta tħallas lit-terz danneġġjat l-ammont ta' danni, imgħaxijiet u spejjeż likwidati mill-*lodo arbitrali* ai termini tal-Art. 10(1).
15. L-intimat qiegħed jišhaq f'din il-kawża però illi għaladarba r-rikorrenti ma eżerċitax l-azzjoni taħt l-Art. 10(3) allura hija m'għandha l-ebda dritt issa tiftaħ azzjoni ta' rivalsa kontrih.
16. Bir-rispett, il-Qorti tqis din l-interpretazzjoni magħmula mill-intimat bħala waħda palezament skorretta. Minn imkien ma jirrizulta mill-Art. 10(3) jew minn xi artikolu ieħor tal-liġi illi l-assiguratur jrid ta' bilfors jottjeni d-dikjarazzjoni in kwistjoni biex ikun jista' jeżerċita d-dritt ta' rivalsa kontra l-assigurat tagħha. Anzi, huwa l-Artikolu 12(1) innifsu li fil-proviso tiegħu jipprovdi s-segwenti:
- 'Izda xejn f'dan is-subartikolu ma jobbliga assigurat awtorizzat li jhallas somma minhabba r-responsabbiltà ta' persuna għal haġ' oħra hlief biex tiġi sodisfatta, f'kollox jew f'parti, dik ir-responsabbiltà, u kull somma mħallsa mill-assigurat awtorizzat biex tiġi sodisfatta, f'kollox jew f'parti, ir-responsabbiltà ta' persuna koperta bil-polza, bis-saħħa biss ta' dan is-subartikolu, tista' minnu tittiehed lura mingħand dik il-persuna.'**
17. L-azzjoni taħt l-Art. 10(3) hija biss tassattiva għall-assigurat fil-każ illi dan ikun irid jibbenefika mill-eċċezzjoni għall-obbligu tiegħu taħt l-Art. 10(1), pprovduta fl-

istess Art. 10(3), ossia' meta jsir jaf illi l-polza li jkun biegh lill-assigurat tieghu tkun ittiehdet bil-habi ta' fatt sostanzjali jew permezz tar-rappreżentazzjoni ta' fatt li jkun falz f'partikolarita' sostanzjali.

18. In sostenn tal-argument tieghu illi l-assigurat m'ghandux ghazla izda ghandu obbligu sabiex jaghmel l-azzjoni taht l-Art. 10(3), l-intimat jghid illi dan jirrizulta mill-kliem tal-ligi "*Ebda somma ma jkollha tithallas mill-assigurat awtorizzat taht id-disposizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu*" jew bl-Ingliż "*No sum shall be payable by an authorized insurer under the foregoing provisions of this article*". Il-Qorti tqis illi din l-interpretazzjoni ma taghmel l-ebda sens kemm jekk tittiehed litteralment (f'liema kaz huwa car illi hawnhekk il-legislatur qed jirreferi biss ghad-danni li altrimenti ikunu pagabbli lit-terz mill-assigurat taht l-Art. 10(1) u mhux ghal danni li l-assigurat ikun intitolat jirkupra mill-assigurat tieghu) u wisq anqas mill-punto di vista legali. Fuq kollox l-Art. 10(3) jirreferi biss ghal meta l-assigurat jkollu jedd jannulla polza abbaži ta' *non-disclosure or misrepresentation of material facts* fl-istadju tal-applikazzjoni u mhux meta si tratta ta' ksur ta' kundizzjoni tal-polza mill-assigurat bhal ma hija l-allegazzjoni f'din il-kawza.
19. Inoltre l-intimat jiccita zewg sentenzi moghtija mill-Qrati taghna, ossia dik moghtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fl-ismijiet: **Citadel Insurance plc v. Carlos Falzon** (Rik Gur Nru. 515/2016 MCH, 26/01/2017) u dik moghtija mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) fl-ismijiet: **Montaldo Insurance Agency Limited noe v. Christian Bugeja et.** Madanakollu l-Qorti ma tarax kif dawn is-sentenzi b'xi mod jistghu ikunu ta' soljev ghall-posizzjoni tal-intimat u bl-ebda mod ma jindirizzaw il-kwistjoni mressqa minnu.

Fis-sentenza tal-Prim' Awla Qorti Civili l-kaz kien jikkonsisti f'azzjoni miftuha mill-assigurat taht l-Art.10(3) kontra l-assigurat taghha sabiex tottjeni dikjarazzjoni gudizzjarja li *inter alia* polza tal-assigurazzjoni mahruqa lill-assigurat taghha ai termini tal-Art. 4(4) tal-Kap. 104 kienet nulla *ab initio* peress illi ttiehdet bil-habi ta' fatt sostanzjali u b'rappreżentazzjoni falza materjali. Skond l-assigurat, fl-applikazzjoni tieghu sabiex jottjeni l-polza l-assigurat taghha kien wiegeb fin-negattiv ghall-mistoqsija dwar jekk qatt kienx gie misjub hati fil-Qorti ta' xi reat mentri sussegwentement irrizulta lill-assigurat illi l-assigurat kien gie misjub hati diversi drabi minn Qrati ta' kompetenza penali. Inoltre f'it qabel ma fetah il-kawza l-assigurat kien ircieva korrespondenza minn terz sabiex jaghmel tajjeb ghal hsharat li kienu gew allegatament ikkagunati lillu mill-assigurat f'incident awtomobilistiku.

Il-Qorti laqgħet it-talbiet tal-assigurat billi *inter alia* ddikjarat il-polza *null ab initio* u ddikjarat illi l-assigurat huwa eżenti milli jonora kwalsiasi reklam minn terzi fil-konfront tal-intimat minhabba l-polza in kwistjoni.

Fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) l-każ kien xi ffit jew wisq simili għal dak fis-sentenza l-oħra u kien jirrigwarda ukoll azzjoni mibdija mill-assigurat ai termini tal-Art. 10(3) (u milqugħa mill-Qorti) sabiex polza maħruġa lill-assigurat tagħha tiġi ddikjarata nulla minhabba misrappreżentazzjoni ta' fatti materjali.

Li hu żgur però huwa li l-ebda kawża minn dawn it-tnejn ma ttrattaw l-kwistjoni sollevata mill-intimat f'din il-kawża dwar il-ħtieġa *o meno* li l-assigurat jeżerċita l-azzjoni taħt l-Art. 10(3) sabiex ikun jista' idur kontra l-assigurat tiegħu. F'dan is-sens, il-Qorti tħoss li għandha tiddeplora ċ-ċitazzjoni ta' sentenzi bl-addoċċ mingħajr ma wieħed jara sew jekk il-punt deċiż ikollux x'jaqsam mal-każ in deżamina.

20. Il-Kap. 104 tal-Liġijiet ta' Malta li daħal fis-seħħ permezz tal-Ordinanza XXXVI tal-1939 huwa bbażat sostanzjalment fuq ir-*Road Traffic Act 1930* tal-Ingilterra u parzjalment fuq l-emendi sussegwenti tal-istess Att u atti sussegwenti li daħlu fis-seħħ matul is-snin fosthom ir-*Road Traffic Act 1960*. Wara d-dħul ta' Malta fl-Unjoni Ewropeja numru ta' emendi oħra ddaħħlu fis-seħħ sabiex jiġu implementati numru ta' Direttivi tal-UE. Madanakollu l-Art. 10 in kwistjoni ttieħed kważi kelma b'kelma mill-liġi Ingliża. Fl-Art.207(1) tar-*Road Traffic Act 1960* insibu per eżempju l-obbligu prinċipali tal-assigurat li huwa analogu għal dak li jipprovdi l-Art. 10(1) tal-Kap. 104:

'If, after a certificate of insurance or certificate of security has been delivered under section two hundred and five of this Act to the person by whom a policy has been effected or to whom a security has been given, judgment in respect of any such liability as is required to be covered by a policy of insurance under section two hundred and three of this Act (being a liability covered by the terms of the policy or security to which the certificate relates) is obtained against any person who is insured by the policy or whose liability is covered by the security, as the case may be, then, notwithstanding that the insurer may be entitled to avoid or cancel, or may have avoided or cancelled, the policy or security, he shall, subject to the provisions of this section, pay to the persons entitled to the benefit of the judgment any sum payable thereunder in respect of the liability, including any amount payable in respect of costs and any sum payable in respect of interest on that sum by virtue of any enactment relating to interest on judgments.'

Hekk ukoll fl-Art. 207(3) tal-istess *Road Traffic Act 1960* insibu dak li jipprovdi l-Art. 10(3) tal-liġi nostrana:

‘No sum shall be payable by an insurer under the foregoing provisions of this section if, in an action commenced before, or within three months after, the commencement of the proceedings in which the judgment was given, he has obtained a declaration that, apart from any provision contained in the policy or security, he is entitled to avoid it on the ground that it was obtained by the non-disclosure of a material fact, or by a representation of fact which was false in some material particular, or, if he has avoided the policy or security on that ground, that he was entitled so to do apart from any provision contained in it: Provided that an insurer who has obtained such a declaration as aforesaid in an action shall not thereby become entitled to the benefit of this subsection as respects any judgment obtained in proceedings commenced before the commencement of that action unless before, or within seven days after, the commencement of that action he has given notice thereof to the person who is the plaintiff in the said proceedings specifying the nondisclosure or false representation on which he proposes to rely; and a person to whom notice of such an action is so given shall be entitled, if he thinks fit, to be made a party thereto.’

Madanakollu permezz tal-emendi li daħlu fis-seħħ fl-2019 (*The Motor Vehicles (Compulsory Insurance) (Miscellaneous Amendments) Regulations 2019*) m’għadux iktar possibbli għal assiguratur fl-Ingilterra illi jikseb dikjarazzjoni analoga għal dik li assiguratur Malti jista’ jikseb taħt l-Art. 10(3) tal-Kap. 104 wara li jkun seħħ l-att dannuż. Filfatt illum il-gurnata l-Art. 152(2) tar-*Road Traffic Act 1988* jipprovdi kif ġej:

‘No sum is payable by an insurer under section 151 of this Act in connection with any liability if, before the happening of the event which was the cause of the death or bodily injury or damage to property giving rise to the liability, the insurer has obtained a declaration

(a) that, apart from any provision contained in the policy, he is entitled to avoid the policy under either of the relevant insurance enactments on the ground that it was obtained—

(i) by the non-disclosure of a material fact, or

(ii) by a representation of fact which was false in some material particular, or

(b) if he has avoided the policy under either of the relevant insurance enactments on that ground, that he was entitled so to do apart from any provision contained in the

policy and, for the purposes of this section, “material” means of such a nature as to influence the judgment of a prudent insurer in determining whether he will take the risk and, if so, at what premium and on what conditions.’

Inoltre dwar id-dritt ta’ rivalsa l-Art. 151(8) tar-*Road Traffic Act 1988* jipprovdi b’mod eżawrenti illi:

‘Where an insurer becomes liable under this section to pay an amount in respect of a liability of a person who is not insured by a policy, he is entitled to recover the amount from that person or from any person who—

(a) is insured by the policy by the terms of which the liability would be covered if the policy insured all persons, and

(b) caused or permitted the use of the vehicle which gave rise to the liability.’

Tajjeb jingħad illi minn imkien ma jirriżulta mill-ligijiet u sentenzi ta’ Qrati Ingliżi illi f’każ ta’ *non-disclosure jew misrepresentation of material facts* l-assiguratur jrid jottjeni dikjarazzjoni ta’ nullita’ tal-polza qabel ma jkun jista’ jdur fuq l-assigurat tiegħu sabiex jirkupra l-hlas li jkun għamel lit-terz.

Kunsiderazzjonijiet dwar il-ksur tal-polza

21. Bħala riżultat tal-inċident awtomobilistiku *de quo* joħorġu b’mod ċar id-diversi relazzjonijiet li nħolqu jew setgħu jinħolqu ossia:

1. dik ibbażata fuq htija **akwiljana/delittwali** bejn it-terz danneġġjat u l-intimat li kien il-persuna li kien qed isuq. F’dan il-każ din ir-relazzjoni ġuridika ma’ gietx invokata minħabba li t-terz aġixxa direttament kontra r-rikorrenti bħala l-assiguratriċi tal-vettura li kien qed isuq l-intimat ai termini tal-Art 10(1) tal-Kap. 104;
2. dik **ex-lege** ibbażata fuq l-Art. 10(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta’ Malta bejn it-terz danneġġjat u l-kumpanija rikorrenti li kellha l-obbligu tar-risarciment tad-danni anke seta’ jkollha ukoll id-dritt li tannulla jew tħassar il-polza vis-a-vis l-assigurat tagħha;
3. dik, applikabbli f’din il-kawża, ibbażata fuq id-dritt ta’ **rivalsa** li għandha l-kumpanija rikorrenti vis-a-vis l-intimat bħala l-assigurat tagħha f’każ li jirriżulta li kien hemm **ksur tal-obbligi kuntrattwali** tal-polza min-naħa tal-assigurat. F’dan il-każ jiġi meqjus illi l-assigurat ma kienx kopert mill-polza u

b'hekk l-assiguratur ikollu d-dritt għar-rimbors tal-ħlasijiet magħmulha minnu lit-terz. Kif ġa ingħad, dan id-dritt johroġ ukoll mid-disposizzjonijiet tal-liġi ossia taħt l-Art. 12(1) tal-Kap. 104.

22. Dan l-artikolu jipprovdi s-segweni:

'12. (1) Meta ċertifikat ta' assigurazzjoni jiġi mahruġ taħt l-artikolu 4(4) lill-persuna li tkun ħadet il-polza, dak li fil-polza jkun qiegħed biex jirrestringi l-assigurazzjoni tal-persuna assigurata minn dik il-polza b'riferenza għal dawn il-ħwejjeġ li ġejjin:

(a) il-kondizzjoni tal-persuna li ssuq il-vettura ...

...m'għandu ebda effett dwar dawk ir-responsabbiltajiet li għandhom ikunu koperti mill-polza taħt l-artikolu 4(1):

lżda xejn f'dan is-subartikolu ma jobbliga assiguratur awtorizzat li jhallas somma minħabba r-responsabbiltà ta' persuna għal haġ' oħra hliet biex tiġi sodisfatta, f'kollox jew f'parti, dik ir-responsabbiltà, u kull somma mħallsa mill-assiguratur awtorizzat biex tiġi sodisfatta, f'kollox jew f'parti, ir-responsabbiltà ta' persuna koperta bil-polza, bis-saħħa biss ta' dan is-subartikolu, tista' minnu tittiehed lura mingħand dik il-persuna.'

23. Fil-kawża in deżamina l-polza tal-assigurazzjoni in kwistjoni kellha fost affarijiet oħra l-kundizzjoni segweni taħt is-sezzjoni tal-General Exceptions²⁰:

'Your policy does not cover the following:

..

2. Any accident, injury, loss or damage while any car insured under this policy is being:

... b. driven by, or is in the charge of, any person who:

²⁰ Fol 223-226

... iv. at the time of driving the driver is under the influence of intoxicating liquor or drugs (other than drugs taken under medical supervision and not for the treatment of drug addiction).'

24. Il-kumpanija rikorrenti għalhekk għandha l-*onus probandi* illi tipprova lill-Qorti fuq bilanċ ta' probabilitajiet illi l-intimat kien "*under the influence of intoxicating liquor*" fil-mument li għara l-incident awtomobilistiku in kwistjoni.
25. Għalkemm la fil-polza u lanqas fil-liġi tagħna m'għandna definizzjoni ta' sewqan li jkun "*under the influence of intoxicating liquor*", in omaġġ tal-prinċipju legali li l-kuntratti għandhom jiġu interpretati u eżegwiti *in buona fede* huwa ċar illi b'dawk il-kliem wieħed jifhem illi persuna li jsuq f'dik il-qagħda jkollu l-kapaċità li jsuq sew imnaqqsa (*impairment*) u b'hekk ma jkunx f'kundizzjoni li jsuq.
26. Ir-rikorrenti qed tistrieħ fuq il-fatt illi mir-rapport tal-Pulizija²¹ rriżulta illi meta PS 251 Christian Abela amministra t-test tal-*breathalyser* lill-intimat dan irriżulta illi kellu 44 ug/100mL (ossia 44 mikrogramma ta' alkohol f'kull mitt millilitru ta' nifs). Skond il-liġi in vigore fid-data ta' meta ġie amministrat dan it-test²² b'mod ġenerali l-limitu preskritt kien dak ta' 35 mikrogramma ta' alkoħol f'100 millilitru ta' nifs (illum il-ġurnata dan tniżżel għal 22 mikrogramma/100mL).
27. F'dan ir-rigward l-istess PS 251 Abela xehed quddiem l-Arbitru illi:
- "...għaliex il-mara ta' Mifsud bdiet tgħajjat li Camilleri kien fis-sakra, hadt id-decizjoni li nissomministra breathalyser test lil Camilleri. Immarka pozittiv b'reading ta' 44 mg/100ml. Dak iz-zmien il-limit konsentit kien 0.43 mg/100 ml. Camilleri rrifjuta li jiffirma r-riżultat. Tressaq 'l Qorti akkuzat b'tal-breathalyser, slight injuries u hsara involontarja fil-vettura ta' Mifsud. Il-Magistrat kien Grazio Mercieca. Camilleri kien hareg liberat fuq tal-breathalyser izda minix cert dwar iz-zewg akkuzi l-oħra"**²³
28. Kif sew irrimarka d-difensur tar-rikorrenti fin-nota ta' sottomissjonijiet finali tiegħu²⁴:

²¹ Fol 27

²² Art. 151 tal-Kap. 65

²³ Fol 182

²⁴ Fol 235

“Huwa ben mgharuf illi jista ikun hemm bosta ragunijiet permessi mill-ligi (per eżempju dawk procedurali) li bihom wiehed jista jiġi liberat minn akkuza li strettament ma' ghandha x' taqsam xejn mal-mertu tal-akkuza per se bir-rizultat illi persuna tista tigi liberat minn akkuza minnghajr ma l-Qorti tidhol fil-mertu tal-istess akkuza”

29. Ad eżempju li kieku *dato ma non concesso* PS 251 ma informax lill-intimat bid-dritt tiegħu li jikkonsulta avukat tal-fiducja tiegħu qabel ma gie mistoqsi jekk jridx jagħti kampjun tan-nifs (xi haġa li effettivament ma gratx kif hareġ mix-xhieda ta' PS 251 mogħtija quddiem l-Arbitru), jew jekk informah b'tali dritt wara li kien diġà amministratu t-test jew inkella jekk informah b'tali dritt, l-intimat irrinunzja għalih u d-dikjarazzjoni appożita ma ġietx iffirmata skond il-ligi, waħda biss minn dawn ir-ragunijiet kienu ikunu biżżejjed sabiex l-intimat qua imputat jiġi liberat mill-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali.
30. Inoltre kif inhuwa magħruf l-oneru tal-prova fil-kamp penali huwa ferm iżjed oneruż minn dak rikjest fil-kamp ċivili peress illi jirrikjedi li l-Qorti mhux sempliċement tkun temmen iżjed iva milli le illi l-imputat ikun ħati tar-reat iżda trid tkun moralment konvinta lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raġuni li huwa hekk ħati.
31. Fl-eżercizzju tal-apprezzament tal-provi li jsir minn Qorti f'kull kawża jiġu applikati numru ta' prinċipji legali, kif sew spjegat mill-Imħallef Grazio Mercieca fil-ktieb tiegħu, *“Massimarji tal-Imħallef Philip Sciberras Procedura Ċivili L-Ewwel Volum”*²⁵ Fost dawn il-prinċipji insibu:
- ir-regola tradizzjonali tal-piż tal-provi li timponi a karigu tal-parti li tallega fatt l-oneru li ġġib il-prova tal-eżistenza tiegħu. Tali oneru hu ugwalment spartit bejn il-kontendenti, sija fuq l-attur li jsostni l-fatt favorevoli li jikkostitwixxu l-baži tad-dritt azzjonat minnu (actori incumbit probatio), sija fuq il-konvenut għas-sostenn tal-fatt miġjub minnu biex jikkontrasta l-pretiza tal-attur (reus in excipiendo fit actor). Ara Kollez Vol. XLVI.i.5)
 - Fil-kors tal-kawża dan il-piż jista joxxilla minn parti għall-oħra, għax kif jingħad “jista' jkun stabilit fatt li juri *prima facie* li t-teži tal-attur hija sostenuta”. (Kollez. Vol. XXXVII.I.577)

32. Il-Qorti tqis illi bil-provi li rressqet ir-rikorrenti jidher sew iżjed minn *prima facie* illi t-teżi tagħha li l-intimat kien qed isuq taħt l-influwenza tax-xorb hija sostnuta. Kien jinkombi fuq l-intimat għalhekk illi tenut kont l-provi mressqa mir-rikorrenti, jipprova jressaq provi illi jxejjnu l-pretensjoni tar-rikorrent (*reus in excipiendo fit actor*).
33. F'dan ir-rigward matul il-proċeduri quddiem l-arbitru²⁶ l-intimat sostna li huwa ma kienx xurban u li l-incident seħħ minħabba li l-vettura żviluppiltilha ħsara fil-mekkanizmu tal-*steering*:

*“Dwar l-allegazzjoni li qeghda ssir da parti ta' l-assigurazzjoni tieghi, ngħid li jien ma kontx fis-sakra. Kant spiccajt ix-xogħol, u mort għand ommi, Birzebbugia, fejn ukoll noqghod. Għand ommi hadt zewgt ifliexken birra. Dan dig għidtu meta xehdt fil-proċeduri kriminali li ttiehdu fil-konfront tieghi. Madwar kwarta wara li kkonsmajt il-birra tlaqt mingħand ommi u kont sejjer qadja. L-accident sehh meta qbadt Triq tal-Barrani u smajt hoss fuq in-naha t'isfel tal-vann, ippruvajt nikkontrolla l-vann ghax gibidli lejn il-hajt fuq in-naha tal-lemin. Ghafast il-brejk, u malli ghafast kisirli kollox u tlift il-kontroll u gibidli l-lemin bir-rizultat li dhalt fuq is-central strip u lqatt il-karozza l-ohra. Jien weggajt rasi. Kelli daqqa fuq mohhi. Kelli naqra demm. Meta gew il-pulizija fuq il-post saqsewni kif hbatt u għidtu li lanqas biss naf. Meta hekk wegibtu l-pulizija qalli li ried jagħmel it-test tal-breathalyzer. Jien accettajt u ppruvahuli darba, darbtejn, tlieta. Mar fuq il-kollega tieghu u qallu li l-breathalyzer ma kienx qed jahdem sew. Il-kollega qallu biex igibu iehor. Imbagħad qalu, li lahaq hadem wahdu. Harigli c-chit, talabni niffirma u jien m'accettajtx. Ma accettajtx ghax filli qed jghidu li ma kienx qed jahdem, kellhom igibu iehor mill-Għassa u ma gabuhx u f'daqqa wahda hadem. Għalhekk dehrli li ma stajtx niffirma. Għalija li riedu minighandi ma kenitx gusta. Meta sewwejt il-vann, il-mekanik qalli li marritli parti mill-*steering* u kien għalhekk li ma kkontrollajtx...*

... Qed issirli referenza għall-proċeduri kriminali li jien għaddej minnhom. Qed nigi mistoqsi x'kien ir-rizulta tal-kawza u ngħid li hragt illiberat. Qed nigi mistoqsi jekk nafx x'kienet ir-raguni ghaliex il-Qorti liberatni, u nwiegeb ghax il-Pulizija ma telax provi bizzejjed li kont fis-sakra u ta' l-effett ta' l-alcohol. Dak il-pulizija li hadli t-test kien gie jixhed u kien informa lill-Qorti b'dak li sab fit-test”

²⁶ Fol 184

34. Għalhekk l-intimat qed jistrieħ fuq tlett fatti prinċipali biex ixejjen it-teżi tar-rikorrenti li huwa kien qed isuq taħt l-effett tax-xorb:
1. L-incident seħħ għaliex kienet marritlu parti mill-*steering* li wasslu sabiex jitlef il-kontroll tal-vettura,
 2. L-apparat tal-*breathalyser* kien difettuż,
 3. Huwa ġie liberat mill-akkużi għaliex il-Pulizija ma tellax provi biżżejjed li kien qed isuq taħt l-effett tal-alkohol.
35. Naturalment mhux biżżejjed illi l-intimat jagħmel dawn l-allegazzjoni biex isostni d-difiża tiegħu, daqs kemm ma kienx ikun biżżejjed li kieku per eżempju r-rikorrenti ma kellix ir-riżultat tat-test tal-*breathalyser* u kellha biss prova li l-intimat kellu riħa ta' xorb. Dwar l-allegat difett fl-*steering* l-intimat seta' jressaq provi billi jtella' jixhed lill-*mechanic* innifsu li skond l-intimat skopra b'tali difett. Dwar l-allegat difett fl-apparat tal-*breathalyser* l-intimat seta' jressaq provi billi jitlob li titressaq prova dwar l-apparat innifsu u jekk hemm bżonn lil rappreżentanti tal-manifattur tal-apparat. Rigward li ġie liberat mill-Qorti ta' Ġudikatura Kriminali minħabba l-fatt li l-Pulizija ma tellatx provi biżżejjed li kien qed isuq fis-sakra huwa kellu jressaq prova ta' dan billi jesebixxi s-sentenza (jew tal-inqas verbal tas-seduta) fejn minnha jirriżulta dan il-fatt. L-intimat naqas milli jressaq xi provi fir-rigward tal-allegazzjonijiet tiegħu, la quddiem l-Arbitru u lanqas quddiem din il-Qorti, għajr għax-xhieda ta' Dennis Fava li ngħatat quddiem l-Arbitru²⁷. Dan ix-xhud li inzerta li kien jaf lill-intimat peress li dan kien klient tiegħu, wasal fuq il-post tal-incident f'it wara li kien seħħ. Huwa sostna illi kien ra lill-Pulizija jippruvaw għal tlett darbiet jagħmlulu t-test tan-nifs u li kien sema lil wieħed mill-Pulizija jgħid lill-ieħor li x'aktarx l-apparat kien difettuż. Sostna ukoll illi meta kellem lill-intimat dan kien jidher f'sensih u ma bediex jixxengel.
36. Meta tqabbel il-prova ufficjali dokumentata miġjuba mir-rikorrenti mal-provi mressqa mill-intimat u partikularment man-nuqqas tal-intimat li jsostni l-allegazzjonijiet tiegħu, il-Qorti ma ssib ebda diffikultà tgħid illi ssib l-verżjoni tar-rikorrenti ferm iżjed realistika u kredibbli. Huwa għalhekk illi l-Qorti qegħda tqis illi

²⁷ Fol 182-183

verament l-intimat kiser il-kundizzjoni kuntrattwali in kwistjoni tal-polza b'dan li huwa għandu issa jagħmel tajjeb għall-ħlasijiet li r-rikorrenti kellha tagħmel lit-terz.

Deċiżjoni

37. Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti filwaqt li tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-intimat tilqa t-talbiet tal-kumpanija rikorrenti billi:

- 1. tiddikjara illi l-intimat kiser waħda mill-kundizzjonijiet tal-polza tal-assikurazzjoni rilaxxata lilu mir-rikorrenti rigward l-użu tal-vettura bin-numru ta' reġistrazzjoni FAE 695 billi kien qiegħed isuq taħt l-influenza tax-xorb meta seħħ l-incident awtomobilistiku tat-12 ta' Novembru 2016,**
- 2. tiddikjara għalhekk li r-rikorrenti għandha d-dritt ta' rimbors tas-somma (konsistenti f'danni, spejjeż u imġaxijiet mill-20 ta' Settembru 2017 u t-12 ta' Marzu 2021) li ħallset lit-terz danneġġjat wara l-*lodo arbitrali* tad-19 ta' Jannar 2021, fl-ammont ta' ħamest elef disa' mija u tmintax-il euro u wiehed u tletin ċenteżmu (€ 5,918.31),**
- 3. tikkundanna lill-intimat iħallas din is-somma lill-kumpanija rikorrenti flimkien mal-imġaxijiet legali dekoribbli mis-17 ta' Marzu 2021 sad-data tal-effettiv pagament.**

L-ispejjeż ta' din il-kawża u tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju bin-numru 1845/2021 għandhom jiġu ssoportati mill-intimat.

V.G. Axiak
Maġistrat

Y.M. Pace
Dep. Registratur